

FPP/119/2022

Warszawa, 30 sierpnia 2022 r.

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

w związku z narastającym kryzysem energetycznym w Europie i w Polsce, który przejawia się zarówno we wzroście cen energii i jej nośników, jak też w problemach z dostępnością tychże nośników, w imieniu Federacji Przedsiębiorców Polskich zwracam się do Pana z apelem o pilne wdrożenie systemowych rozwiązań, które ograniczyłyby negatywny wpływ tej nadzwyczajnej sytuacji na polski sektor przedsiębiorstw.

Aby pokazać skalę wzrostu kosztów energii i jej nośników, z jaką mierzą się obecnie polscy przedsiębiorcy, wystarczy porównać rok 2021 z aktualnymi wycenami kontraktów terminowych z dostawą na rok 2023 – energia elektryczna i gaz ziemny będą kosztowały o ponad 190 mld zł więcej w 2023 r., niż w 2021 r. Mamy zatem do czynienia ze wzrostem kosztów przekraczającym 400%, a jest to wzrost uśredniony. Już dziś niektórzy przedsiębiorcy zmagają się z kosztami energii wyższymi o ponad 800% niż jeszcze w ubiegłym roku. Oznacza to wzrost zagregowanych kosztów energii elektrycznej i gazu w skali roku, w samym tylko przemyśle, z 45 mld zł do 238 mld zł. Przedsiębiorcy nie są w stanie funkcjonować w takich warunkach, potrzebna jest pilna, systemowa i szeroko zakrojona pomoc.

Dotychczas wdrażane przez rząd mechanizmy wsparcia skierowane były do konsumentów i gospodarstw domowych, aby ochronić je przed rosnącymi cenami energii i ciepła. Doszliśmy jednak do punktu, w którym konieczne jest również wsparcie biznesu. W innym przypadku ryzykujemy nie tylko utratę konkurencyjności polskich firm względem zagranicznych podmiotów, lecz także utratę miejsc pracy oraz przenoszenie wzrostu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej na konsumentów. W ten sposób niwelowane będą działania rządu chroniące obywateli przed skutkami inflacji. Zwracamy uwagę na to, że skupienie się na wspieraniu gospodarstw domowych – poprzez stymulację fiskalną w formie bezpośrednich transferów dodatkowych świadczeń pieniężnych – powoduje wzrost popytu, a jednocześnie osłabia efekt sygnałów cenowych z rynku.

Mechanizmy pomocowe dla biznesu powinny być skierowane szeroko, bez ograniczenia wyłącznie do sektorów energochłonnych, natomiast ze szczególnym uwzględnieniem mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Liczne branże, od przetwórstwa spożywczego, przez firmy pralnicze, aż po sektor usług, zmagają się z rosnącymi cenami

energii i jej nośników, które zaczynają zagrażać istnieniu przedsiębiorstw. Podkreślenia wymaga to, iż niektóre państwa UE – jak Grecja, Hiszpania, Francja, Włochy czy Bułgaria – podjęły już rozmaite działania, zyskując akceptację ze strony Komisji Europejskiej, która w kryzysowych warunkach jest elastyczna i otwarta na propozycje wsparcia zarówno obywateli, jak i przedsiębiorców. Jednym z podstawowych narzędzi stosowanych w innych krajach jest „zamrożenie” cen energii i jej nośników oraz wyrównanie strat sprzedawcom.

Wśród pozostałych działań na dziś należy wskazać na bardziej elastyczne podejście do zagadnienia ograniczeń w poborze mocy oraz poborze gazu (tzw. stopnie zasilania) przez przedsiębiorców – w postaci zmiany podejścia z ograniczeń godzinowych na ograniczenia tygodniowe bądź miesięczne lub inne, jednak w dłuższym okresie, aby możliwe było utrzymanie produkcji, a nie jej znaczne ograniczenie bądź całkowite wstrzymanie. Obecnie istniejący mechanizm ograniczeń w poborze mocy/gazu daje przedsiębiorcom zaledwie do kilkunastu godzin na przygotowanie się do tej nagłej sytuacji, co uniemożliwia jakiegokolwiek planowanie i podjęcie działań zaradczych. W przypadku gazu ziemnego dodatkowo postulujemy o wdrożenie mechanizmu wzorowanego na rynku energii elektrycznej (DSR), polegającego na deklarowaniu dobrowolnego ograniczenia zużycia gazu za wynagrodzeniem.

W obecnych kryzysowych warunkach nie możemy również zapominać o działaniach obliczonych na średni i dłuższy termin. Zwracamy uwagę na to, że dzisiejszy „renesans” węgla i silne wsparcie finansowe dla użytkowników tego paliwa nie może wpływać na zmniejszenie zaangażowania państwa, samorządów, obywateli oraz przedsiębiorców w dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii i powiązanej z nią infrastruktury sieciowej oraz magazynowej. W tym kontekście należy podkreślić wagę KPO, które w ponad 40% miało być skierowane na tzw. zielone inwestycje: rozwój odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej, termomodernizację czy elektromobilność. To dziesiątki miliardów złotych, po które powinniśmy sięgnąć, a także przygotować odpowiednie ramy prawno-regulacyjne, umożliwiające skuteczne inwestycje w oparciu o środki europejskie. Tych regulacji brakuje, a nawet jeśli się pojawią, to – jak projekt ustawy liberalizującej zasadę 10H w przypadku lądowych farm wiatrowych – grzęzną na różnych etapach procesu legislacyjnego.

Postulujemy, aby jak najszybciej odblokować możliwość rozwoju lądowych farm wiatrowych i przywrócić rozwiązania prawne korzystne dla sektora fotowoltaiki. Konieczne jest także wprowadzenie przepisów umożliwiających realizację linii bezpośrednich i uwolnienie potencjału produkcji własnej energii ze źródeł odnawialnych przez przedsiębiorców. Powyższe wymaga korekt regulacji z obszaru planowania i gospodarowania przestrzennego. Nie można zapomnieć również o udrożnieniu kwestii przyłączania instalacji OZE do sieci. W przypadku samych sieci niezbędne są inwestycje zmniejszające straty w przesyle.

Na koniec należy wspomnieć o konieczności nadania priorytetu inwestycjom w efektywność energetyczną, w szczególności termomodernizację budynków (także użyteczności publicznej). Korzyści może przynieść także szeroko zakrojona kampania promująca oszczędność energii: ograniczanie zbędnego oświetlenia, wymianę oświetlenia na bardziej energooszczędne, ograniczenie pracy przestarzałych i energochłonnych urządzeń – a docelowo ich wymianę, ograniczenie temperatury/użycia klimatyzacji w sklepach

wielkopowierzchniowych oraz budynkach użyteczności publicznej, ograniczenie oświetlenia powierzchni handlowych i budynków użyteczności publicznej, rezygnację z oświetlania witryn handlowych w godzinach nocnych. Najtańsza jest bowiem ta energia, której w ogóle nie zużyjemy.

Skala problemów, które mogą wystąpić z pełną siłą na przestrzeni najbliższych miesięcy z uwagi na sezonowe zwiększenie zapotrzebowania na energię, jest bezprecedensowa. Ostatnie wydarzenia związane ze wstrzymaniem pracy zakładów produkujących nawozy azotowe wyraźnie pokazują, że sieci kooperacyjne między poszczególnymi gałęziami polskiej gospodarki są na tyle silne, iż zakłócenia w jednej branży wywołują kaskadowy efekt, oddziałujący na bardzo liczną grupę podmiotów. Aby uniknąć powstawania zagrożeń dla ciągłości funkcjonowania polskiej gospodarki i przedsiębiorstw, konieczne jest bezzwłoczne wdrożenie rozwiązań systemowych, które ograniczą ryzyka związane z wysokimi cenami energii oraz utrudnionym dostępem do jej nośników. Liczymy na podjęcie przez rząd tych niezbędnych działań, uwzględniających rozwiązania, o które apelują przedsiębiorcy.

Panie Premierze, okoliczności są wyjątkowe i wymagają szczególnego podejścia, a przede wszystkim współpracy, współdziałania i wspólnego wzięcia odpowiedzialności. Dlatego proponuję, by w celu zmierzenia się z aktualnymi wyzwaniem energetycznymi, które w istotny sposób wpływają – i będą wpływać – na funkcjonowanie tkanki społeczno-gospodarczej, powołać zespół, w którym wraz z przedstawicielami Rządu reprezentowane będą środowiska pracodawców i przedsiębiorców oraz eksperci ds. energetyki. Stoimy bowiem przed najważniejszym kryzysem od dekad, a podejmowane decyzje mogą należeć do najtrudniejszych w historii wolnej Polski. Działając wspólnie zwiększamy szansę na to, że realizowane działania będą efektywne i skuteczne.

Z wyrazami szacunku,

Marek Kowalski
Przewodniczący
Federacja Przedsiębiorców Polskich

FEDERACJA PRZEDSIĘBIORCÓW POLSKICH
Aleje Ujazdowskie 51
00-536 Warszawa